

62 Doctores allegans, & tandem concludit veriorem & communioem opinionem esse, quod predictus heres scriptus non erit tunc in foro animæ, si possideat, & non restituat venientibus ab intestato: Eadem opinionem, eum non referens, sed alios plures, & late probans dicit communem eam sequutus Menchac. de success. creat. §. 2. num. 10. vbi assignat quandam limitationem contra Couarr. Sed de hac re quid tenendum sit, post longam discussionem resoluimus post huius operis secundam editionem lib. 2. Canonarum questionum cap. 25. num. 11.

462 Et quod legatarius trem sibi legatam in minus solemnis voluntate possidens, sit tunc exceptione, ut excludat venientes ab intestato illam repetentes, tenet Bart. hic nu. 13. atque eius opinio communis est, licet Couarr. teneat contrarium, c. cum esset nu. 10. de testamentis, quem refert & sequitur Mench. d. §. 2. n. 13.

463 Et antlegatarius possit huiusmodi testamento minus solemnem sibi legatam propria auctoritate fvari, aut illam petere per denuntiationem Euangeliæ, videndi sunt de hoc late Mench. vbi sup. nu. 16. & 17. & Dol. ad. citam vbi sup. nu. 15. & seqq. & Ignat. Salc. in annot. ad reg. 407. Bern. Diaz. in 4. limit.

464 Veum quæret aliquis: Quid de hereditate relata in minus solemnem testamento, an ea debetur natura iter? In quo casu proculdabio est tenendum, minime deberi, ne ciuiliter, nec naturaliter: & hæc est communis opinio, ut refert Ias. in presenti, in prima lectura, numer. 75. & Rip. 10. & esse veriorem & communem testatur Menchac. vbi supra dilt. §. 2. num. 15. licet glossa in dilt. 1. se post diuisione, verb. obtineas, in medio, C. de iur. & fact. ignor. teneat expresse contrarium: quam sequuntur latissime probantes Ias. & Rip. hic, quos acriter reprehendit Mench. vbi supra, ultra quospro communis ipse pondero bonum tex. in 1. hac consultissima, §. ex imperf. elo. C. de testam. vbi portio relata extraneo in testamento minus solemnem, condito inter liberos, accrescit liberis, quorum respectu valet testamentum minus solemnem: Ergo debetur naturaliter.

465 Quia ad hoc, vt portio accrescat portioni, debet vacare omnino, & ipso iure, vt est glossa singularis in. si duo patroni, in princip. verb. iurasser, ff. de iure, quæ est communiter approbata per Dd. vt dicam late in re. pet. l. unic. C. quando non petent. part. &c.

Sequitur nunc tertia pars

Glossa in versic. Item non finitur, quæ declarat, quare Gno posset testator facere, ut certoloco finiatur obligatio. Tamè antequam ad hoc perueniamus, primo de tempore videndum est, & sic necesse est hic quintam particularum glossa interponere & declarare. In qua glossa duas oppositiones format ad hoc de tempore: & quia glo. distincte non procedit, ipse distinctus agam. Primo glossa opponit d. 1. fin. C. de legat. vbi testator potest legare dominium rei suæ ad certum tempus: in quo Bart. hic n. 18. in vers. ad secundam oppono, affinat solutionem, ex quo sequens colligitur conclusio.

466 Text. hic in secunda parte, in eo, quod dicit de tempore, procedit respectu actionis personalis, quæ officiis nostris inhæret, ut character impressus: illam enim certo tempore finiti testator iubet non posset; fecus vero in actionibus realib. in quibus posset testator id facere: pro quo Bartol. exemplum, de annulo in digito immiso proponit: Ille enim & pro tempore potest portari, & pro tempore non, secundum voluntatem immittentis: Hanc solutionem Bartol. testatur esse communem, eam sequutus Ias. hic num. 91. & in 2. lectura, num. 124.

467 Quod tamen limitandum ex eod. Bart. hic d. nu. 18. vt

procedat tantum respectu iuris mere reali, utputa dominii, non vero mixti, realis & personalis, utputa seruitutis, quia tunc non posset testator abbreviare, ex 1. 4. ff. de servit. quod Bart. latius hic declarat, cum quo transiunt omnes: & in effectu tenuit gl. licet non ita clare, in d. 1. fin. vers. confirmare, in fin.

Prima Quæstio Bartoli secundæ partis.

Sed circa hanc partem ponit Bart. hic tres elegantes questiones: quarum prima est in nu. 19. An valeat pactum, ne seruitus, quam habeo in fundo tuo prescribatur, & sic. An usucapio vel prescriptio possit per pactum impediri. In quo articulo Bartol. arguit ad partes, & tandem ipse nu. 20. in vers. Ego dico, ponit suam opinionem, & ex eo colliguntur duæ conclusiones.

Prima tamen conclusio Bart. est. Non valer pactum, per quod impedit prescriptio longissimi temporis, in qua non requiritur bona fides. Hanc conclusionem sequitur plures allegans, & late eam defendens ab omnibus impugnationibus Ias. hic nu. 80. cum sequentib. & in 2. lectura, num. 111. Eandem etiam sequi videatur & dicit communem plures allegans Ripa hic nu. 104. eandem etiam communem dicit Alciat. in Rubric. extra de prescriptio. n. 21. pro hac opinione allegat Bart. hic & omnes post eum, male fundamentum. Nam t. v. 469 usucapio & prescriptio est inducta propter bonum publicum principaliter, nec dominiarerum essent incerta atque in pendent, text. est in 1. ff. de usucap. Iuri autem publico derogari, notissimum est non licere, ex 1. ius publicum ff. de pactis. & per 1. nostrum similibus: quam Bart. opinionem pluribus modis limitant Bernardus Diaz, & ipsius Addit. in regul. 573.

Contraria tamen opinionem, imo quod predicitum pactum valeat, & ita prescriptio nullo modo pcedat, tenet Dynus hic, quem refert Bart. & pro eo ipse Bart. facit plura fundamenta, licet eisrefpondeat:

hanc opinionem dicit communem Bald. hic, & eam sequitur & dicit communem plures allegans Ias. in presenti, in prima lectura, nu. 80. & in 2. nu. 111. & hanc opinionem dicit ab omnibus fuisse approbatam ante Bartol. Rip. hic n. 105. in fin. idem dicit Alciat. in Rubric. de prescriptio. n. 22. vbi inquit, eam esse veriorem, & quod post tempora Bar. eam etiam plures Doctores sequuntur, imo quod ego suspicor ex numero auctorum, hæc opinio Dyni communior est, & licet eius fundamenta non multum astringant, tamen adducta pro Bartol. & prima communi tantum abest, vt non tantum pro eo non faciant, sed imo contraria sint. Et primo ad suum fundamentum respondet in genere, quod non sequitur; Lex dicit, usucaptionem esse introductam pro bono publico: Ergo illi renuntiarinon potest: Nam omnes leges pro bono publico introducuntur, cap. erit autem lex, quarta distinctione, l. 1. & 2. ff. de legib. & tamen in eis habet locum renuntiatio, l. 1. si quis in conscribendo, C. de pactis.

Item tamen respondeo in specie, nam prescriptio principaliter respicit fauorem priuatum ipsorum prescribentium, secundario vero ius publicum, de quo in dicta lege prima, ne dominia rerum sint incerta. Sed quod aliquid respicit principaliter fauorem priuatum, secundario vero ius publicum seu incidenter, bene potest ei renuntiari, iuxta gl. quæ Dd. vbiq; sequitur, in c. de cassis, de officiis, deleg. Neq; his oberunt responsiones plures Ias. hic defendantis primâ opin. qui dicir, q; èt respiciencia secundario ius publicum renuntiari nō possunt, p. l. de die, ff. de pactis, Bartol. vbi pacto fieri nō pot, vt in reddedadore mulieris cōditio deterior facta sit;

Repetitio I. Nemo potest, ff. de legat.

& tamen notum est, caussam doris & vilitatem priuatum mulieris continere & publicam, ne mulieres 473 maneat indoratae. l. 1. ff. solut. matrimon. Nam tamen respondeo, quod ibi vilitas publica separari non potest à priuata, ramen in nostro casu optime separari potest: Nam publica vilitas in prescriptione est, ne dominia rerum sint incerta, hec tamen vilitas iam definita est, quando factum est pactum, ne prescribatur aliqua res, quia tunc certum est cuius sit dominium, & sic nulla vilitas publica lœditur, & cessat ratio tex. in dict. l. 1. & per consequens cessare debet & eius dispositio, vt in l. quod dictum, ff. de pact. cum similibus. Distinctio hæc in materia renuntiacionis iuris priuati & publici, simul concurrentis, colligitur ex Bartolo in l. penultim. numero tertio, C. de pact. in qua simul cum aliis ibi per eum dictis communiter approbatur secundum Riminaldum ibi colum. 4. paulo post medium. Preterea contra Bartol. facit, quia etiam illi prescriptio propriæ fauorem publicum minime renuntiari posset, non fateor, tamen adhuc in hac prescriptione tringita, vel quadraginta annorum, nullam bonum publicum vefari probabo: Nam d. l. ff. de usucap. que ad hoc allegatur, minime de hac prescriptione intelligi potest.

474 Cum secundum tamen iura Digestorum hujusmodi prescriptio non fuisset cognita, adnotante ita glo. in auth. Vt Eccles. Roman. ceterum ann. gaud. & c. vers. antiqua, similis in leg. si quis emtio, §. primo, verb. manus; C. de prescriptio. 30. vel 40. ann. & in l. qui occidit, verb. amserat, ff. de l. Aquil. & in l. Iulianus, & ibi Bartolus, ff. quibus ex causa maior. gl. in princ. verb. constitutionibus, Inst. de perpet. & tempor. actio. & est communis opinio secundum Bart. in dict. auth. Vt Eccles. Roman. nu. septimo, & est tenendum, licet Mench. de success. creat. §. nu. sexto, referens has duas opiniones communes contrarias, dicit, opinionem Bartoli esse receptiorem, & plurimos allegans eam sequitur, qui numero 9. cum sequentibus, plurimis modis limitat eam.

475 Quæ secundat communis opinio & verior ampliari potest, vt non solum procedat, quando expesse apponitur pactum de non prescribendo; sed etiam si ratiocinatur verbū, quod debitor se obligat perpetuo, vel quod quandocunq; possit compelli, quia tunc obligatio, neque ius exsequitum decēdē prescribitur, etiam stante statuto, quod alias prescribatur dicto tempore, prout hodie habemus l. 6. Tauri, quæ posita est in l. 6. tit. 15. l. 4. Non Recopil. & alias j. referendas: ita hanc opinionem tenet Baldus in l. quod si nolit, §. si quid ita venierit, in lectura, antiqua, ff. de Edil. edit. quem refert & sequitur Aules in c. 1. Prator in gl. execucion. n. 69. ad finem. fol. 147. vbi dicit notandum, vt ponantur dicta in instrumentis obligatoriis, scilicet, promitto soluere ad talen diem, & posse possim quandocunq; compelli ad soluendum: & iam ipse vidi instrumenta, quibus debitor erat obligatus perpetuo, & est bona cautela hæc contra prescriptiōem d. l. 6. Tauri, quæ hodie est d. 1. 6.

476 Et quamus tamen superdicta Bart. olim disputabilis fuerit, tamen hodie non est dubium, quin iure Canonico, & in foro Ciuilis sit tenenda opinio Dyni, quia nulla prescriptio procedit cum mala fide, vt in c. de prescript. & in c. posse, de reg. inv. in 6. & ita in proposito tenent Ripa hic n. 105. & Alciat. n. 45. qui plures allegans innuit esse communem, & in concorrentibus peccatum, standum est iuri Canonico, etiam in foro Ciuilis, vt in d. c. si.

477 Nec huic opinioni obserbit doctrina Bart. in l. sequitur, §. sevia, nu. 2. ff. de usucapio. vbi dicit, quod actiones personales, & sic illæ, quæ 30. annis prescribuntur, etiam hodie cum mala fide procedunt, quia talis pre-

63

scriptio currit sine villa possessione, sed sola negligenteria non vrentis: At iura Canonica requirentia bonam fidem, loquuntur & procedunt in his, quæ possessorum reum requirunt ad prescribendum, vt patet in regul. supradicta possit. Nam illa doctrina Bart. communiter reprobatur secundum Rip. hic n. 105. & dicit communiter reprobari Mēch. plures allegans, §. 10. n. 12. §. 34. vbi dicit veriorem & receptiorem opinionem contra Bartol. in hoc latissime id probat, licet opinionem Bart. plures allegans etiam communem dicat, & has duas communes opiniones contrarias posteriores refert nouissime illustris preceptor meus Regius Consiliarius Antonius de Menelles in l. 1. n. 42. de seruit. & aqu. vbi etiam refert Didac. Perez & Additio. Bernard. Diaz in regul. 5. 8. vbi post ipsum Bernard. testatur esse veriorem & communiorum opinionem contra Bartol. Vnde patet, quod iure Canonico opinio Dyn. contra Bartol. in prescriptione 10. vel 40. annorum sic indubitabilis, cum per pactum initum constitutus debitor in mala fide, & de iure Ciuilis etiam tenenda. Vnde non erit necessarium hic discutere plures limitationes, quas Doctores tradunt late & diffuse ad dictam doctrinam & opinionem Bart. cum illa tam iure Ciuilis, quam Canonica sit falsa & non accipienda in praxi. Videndum tamen est Ias. hic in lectura, n. 63. & in 2. n. 114. item & late Rip. n. 105. cum sequentibus, & latus Alciat. in dict. Rubric de prescriptio. n. 2. cum sequentibus. vbi praeditas limitationes assignant & referunt, vt si velis illas scire videre, & notos habetas numeros. Ex quo inferritur, responsum omnino esse opinionem Mench. dict. §. 10. n. 12. & 13. qui priuatis quibusdam argumentum vult, quod etiam hodie attento iure Canonico procedat opinio Bart. hic.

477

Secunda principalis conclusio Bart. est, quod prescriptio decem & viginti annorum, in qua bona fides requiritur, non potest procedere, si pactum sic factum quod non prescribatur, licet tunc non virtute pacti, sed mala fidei interuentu non procedat prescriptio. Hæc opinio saltem de iure Canonico, & in foro Ciuilis practicanda, verissima est, attentis praeditis iuribus & rationibus, arque eam sequitur Ripa hic n. 105. & dicit eam esse sine dubio Alciat. n. 45. in princ. & sequitur Mench. Felinum allegans §. 10. de success. creat. nu. 11.

478

Ex quo infert Bartolus hic, quod si res transiret in aliud, qui bonam fidem haberet, bene prescriberet, non obstante tali pœno, quia non valuit, imo melius diceret, quia hoc casu huius tertio, qui nunc possidet, pactum sui antecessoris nocere non debet, vt pote ipse nihil pactus fuerit: & hanc opinionem sequitur expresse Iason hic in prima lectura, num. 109. neque alius eius meminit.

479

Neque tamen obserbit quod mala fides auctoris nocet eius singulari successori in prescriptione logi temporis decem & viginti annorum, ex text. in authenticis, male fidei possessor, C. de prescriptio. long. temporis. Nam tempore illius loquitur in prescriptione dominii, nos vero de prescriptione seruitur, & sic iuri incorporeis, in quibus diversum est secundum Ias. in d. n. 109. qui est addendus dicta authenticæ male fidei possessor, & cum his finita est hæc quæst. Bart.

Secunda Quæstio Bartoli secundæ partis.

SE cunda principalis quæstio Bart. est in hac parte, An statuto precipienti, vt debitus, prescribatur decem annis possit renuntiari. Et determinat, quod non, quia hec prescriptio currit negligenteria non petentis, vt in

FFF z

l.fin.in fin.C.de edict. Diu. Adrian.tollend. Ergo debitor non poterit renuntiare iuri introducto in odium creditoris, sicut alia in Macedoniano videmus, ut in leg. tameris ff ad Macedonianum, verum esse quandam cau-

telam Bart. affirmat, si agatur, ut finita præscriptione, iterum deberi incipiat, & ex traditis hic per Bart. tres colliguntur conclusiones.

480 Prima & conclusio. Valet statutum, quod debitum præscribatur per decennium, & sic inferatur, quod cū hodie per l.3 tit.13 lib.3 ordinamenta, ita in nostro Regno cautum sit, valebit optime illa lex & sequenda erit, licet iure nouiori id intelligatur in actionibus personalibus, respectu tantum iuris exequitui. Non vero remedii ordinarii, Nam illud non præscribitur, nisi per aliud decennium simul, & si sit ius mixtum, simul reale & personale per triginta annos, ex tex. in l.4-e iusdem tit. & l.63 Tauri, quæ hodie nouissime est l.6 tit. 25. li. quarto Nona Recopilatio, eandem opinionem Bar. hic, quod huiusmodi statutum valeat, tenet id ē Bart. in l. sequitur, & si viam, n. tercio ff de usucacio & in aliis pluribus locis, & licet hæc sit communis opinio, pluribus Doctoribus approbatibus eam, tamen contrarium tenet idem Bartol. in l. omnes populi, n. 24 ff de iustitia & iure qua opinio verior & communis est, vt pluribus etiam relatis testatur Menchaca de succession, creation. §. 10. numero 26. eam sequitur, eandem etiam, latissime has duas communes opiniones referens, sequitur & dicit veriorem Didac. Perez in leg. 3. locum. 1231. cum sequentibus.

481 Cuius & opinionis ea est ratio, quia huiusmodi statutum, tamen genitium peccati, seruandum non est, cum præbeat materia peccati debitori, qui est in mala fide, sciens se non soluisse, ex tex. in c. si diligenter, ibi. Quia nulla antiqua dierum posse, &c. & in c. fin. ibi. Ut nulla valeat absque bona fide præscriptio, ne præscriptio.

Vnde dicunt predicti Doctores, & ab eis relati, quod

3. dicta iura talem præscriptionem inducentia cum mala fide non valent, quæ est vera & communis sententia, secundum Menchac. vbi. §. n. 29. Nam huiusmodi præscriptio subrogata est in locum præscriptio-

nis 30. & 40. annorum, Didac. Perez vbi supra, in princ. illius column. Vnde sicut illa permittit non est de iure Canonico cum mala fide, ex dictis iuribus, & quæ

supra adnoramus, neque hec decennorum per bonam fidem haberet, quo casu etiam de iure Canoni-

cico licita erit, secundum Menchac. vbi supra, n. 26. ver-

it. & in sequenti, & eum referens Didac. Pe-

rez vbi. §. column. 1233. Bona & autem fides præsu-

mitur ex eo, quod quis successerit in bonis debito-

rem vel negotiorum gestore, & similes personas,

nam tunc iulta causa est ignorantia, & hac exempla

ponunt & sequuntur multi relati per Menchac. vbi

supra, n. 28. vbi testatur videri communia. Sed in he-

rede vniuersali debitoris contrarium tener & probat

Baldus de præscript. 2. part. 3. patris princip. quest. 14. nn. 5.

& iterum in 4. p. 4. partis princip. 7. quest. nn. 4. vbi testatur

communem, volum. 8. tract. divers. Dd. quia mala fides a-

utoris nocet eius vniuersali successori, ut in auth. male

fides posse, C. de long. tempor. præscript. 10. vel 20. ann.

cum materia, & in dict. numero quarto, inquit secus esse in

successore particulari habente titulum & bonam fi-

dem, quia is bene præscribit, vt in exemplo ibi per

eum posito. Sed potest meo iudicio concordia assi-

gnari inter has opiniones, vt prima procedat, quan-

do non constaret de mala fide auctoris, quia is, qui in

iussu succedit alterius, iustum habet ignorantia cau-

sam, ut in regula iuris, & ideo bonam fidem semper

præsumicur habere, dummodo non costet de contra-

Dn Ioannis Gutierrez,

ria; secunda vero opinio supra d. Balbi procedat quæ do constat de mala fide auctoris, quia tunc merito quod noceat eius vniuersali successori, ut in dict. auth. male fidei posse.

Illud tamen in practica seruari video, ut illæ leges 484 Regiae in foto seculari seruentur, afferente debitorie se soluisse, & ad probandam solutionem adducit decennium, cum hac ratione fuerint condite, ne iterum atque iterum debita exigantur, ut constat ex dict. l. 3. quod si fiat bona fide, approbo.

Nam si debitor expresse fatetur se non soluisse, 485 dicat tamen trascitum esse iam decennium, vel sufficiens tempus, ita quod ex solo cursu temporis velit se adiuvare cum mala fide, non audierit tanquam turpitudinem suam allegans, neque ad hunc casum sunt extendæ nec intelligendæ illæ leges, cum imo lo-

quuntur in casu, quo soluta sunt debita, ut probatur in dicta l. 3. ibi Siendoles pagadas: ita tenet & vere Didac. Perez ibi colum. 1235. & Menchac. vbi. §. n. 13. & Petrus Rebuff. in 1. tom super constit. reg. in ratiatu de mortator. annua vend. articul. primo gl. ultima. nn. 12. 23. 34. licet Ci-

fuent. in dicta l. 63. Tauri. n. 1. teneat, quod illa lex pro-

cedat cum mala fide, sed eius opinio potest esse vera in casu illius l. 63. scilicet in exsecutio iuriis pscriptio-

ne, quia eo prescripto, remanet ius ordinarium, unde nil mirum si tali casu ius exsequitium præscribatur cum mala fide, cum sit modici præiudicij: at vero in præscriptione ipsius debiti contrarium est dicendum & tenendum, ut minime præscribatur cum mala fide, quæ in dubio nunquam præsumitur, sed bona, nisi mala probetur. Ideo unusquisque ante oculos habeat animam suam, ut eam non damnet, cum mala fide ventis huiusmodi præscriptione, licet sibi probari non possit mala fides.

Nam animæ & hominum quibuscumque vasis & ve-

stimentis, & sic diuitis preferri debent, ut in l. sanci-

mus ad fin. C. de sacro sancti. Eccles.

Ex quibus infertur secundum Menchac. vbi supra,

n. 13. ita esse intelligendum iuxta supradictam distinc-

tionem l. 157 de Madrid. anni 1528. quæ hodie est l. fin. tit. 1. lib. quarto Nona Recop. vbi probatur, dominum præscribere actionem ad salaryum petendum familio competentem, si non peratur post triennium, & ita est tenendum, ut optimè probat F. Alfonso à Castr. lib.

2. de potest. leg. pana. cap. 10. in verscul. quinto, adhuc, & hinc aperiuntur, vbi etiam probatur, quod dominus non

potest retinere cum bona conscientia salaryum, quod famulo debebat, ei non solutum, licet transierint pre-

dict. tres anni, & sic sit præscripta actio ad illud pe-

tendum: idem nouissime Mench. & Orosc. referens tenet etiam Ant. de Menc. in l. 1. n. 43. & 4. 4. C. de servit.

& acq. qui est omnino videndus, & præter hos idem sequitur Didac. Pez vbi supra, col. 1233. & iterum col.

1235. in fin. vbi refert etiam Petrum Duenn. in regal. 306. incip. Familius. in 6. & 7. limit. qui est etiam omnino vi-

dendus pro declaratione dict. 157. nam ibi ponit 12 li-

mitationes. & in reg. 6. incip. Actio personalis, de quibus iam supra hac eadem, aliquatulum egimus, eandem opinionem, alios allegans sic intelligens dicit. I. Regiam, tenet Ludou. Mexia in l. Regia Tolei de los ter-

minos. in 10. fundamento prima pars. n. 9. fol. 20. & Addit. Bernard. Diaz in regal. 57. 8. vbi cum Mench. vbi supra, numer. 33. exemplum fingit bona fidei in hoc casu in magnatibus & potentibus, quorum domus magno famulitio repleta est, & facultas soluendi haec salarya suis economis est demandata.

Item etiam ex supradictis intelligenda est l. 63.

Tauri, nam debet limitari, præterquam si pars etiam 488 lapsu decennio, fateatur esse debitum, quia tunc po-

terit peti exequitio & fieri, non obstante lapsu

decennii

Repetitio I. Nemo potest, ff. de legat.

65

decennij per illam cœcissionem in judicio factam per pragmaticam fin. de Madrid. ann. 1534. quæ hodie est l. 5. tit. 21. lib. 4. Recop. Nona, & ita in terminis tener A- uiles in d. c. 10. praet. in gl. exsecut. n. 6. fol. 147.

489 Quæ est bona cautela contra præscriptionem d. l.

6. Tauri, scilicet, ut creditor petat in judicio, ut debitor juret, si debet dictum debitum: Nam si in judicio

constat suam confessionem habere exsecutionem paratam per d. l. de Madrid. & tunc virtute d.

confessionis fieri exequitio, non vero virtute instru-

menti guarentigij, quia ejus jus exsequitium est ja-

præscriptum per cursum decem annorum, ut in d. l.

Tauri, & in d. l. 6. sup. allegata hanc cautelam refert Re-

buff. vbi supr. & inquit, quod illi interrogationi pars

respondere non tenetur post sex menses, hoc est, post

tempus præscriptionis lapsum: Nam si ignorans erat,

jam non debet, quia præscriptum est per remissions,

quas ibi allegat, sed hoc ultimum ego non probo,

quia sat in mala fide videatur esse, qui nolit respon-

dere dict. interrogationi, cum etiam illi vere soluisset,

teneretur ei respondere.

490 Omitto & hic nunc declarare quandam controv-

eriam, seu potius contrarietatem, quam inter se viden-

tur habere dictæ leges, quæ de præscriptione decen-

nali loquuntur, non enim hic est locus, alibi annun-

te Deo dicimus, interim videtur sunt Ant. Gom. in

d. l. 63. Taur. n. 2. & Petrus Duenn. in d. regul. 6. & Roder.

Suar. in l. post rem indicam, 7. limit. per totam. fol. 30. ff. de

re ind. Conar. in regul. professor. 2. part. §. 11. n. 1. fol. 74. & 75.

& Didac. Per. in d. l. 3. & 4. tit. 13. lib. 3. ord. & bene Auend.

in 2. part. capitum pratorum, c. 30. n. 11. & seqq. vbi verum

intellectum videtur assignare ad predicti leges. Ho-

die t autem nouissime per d. l. 6. tit. 15. lib. 4. Nona Re-

cop. corriguntur dictæ ll. ordinamenti veteris, præci-

pentes, debitum & actionem personalem præscribi

decennio, nam viginti anni requiruntur, ut in d. l. 6. &

si hodie cessat controværia dictarum legum: ita no-

uissime post hujus operis primam editionem tenet

Parlador. in lib. rerum quotid. c. 1. §. 12. n. 40. & Doct. Suar.

de Pax in sua praxi, c. 3. 4. part. 1. tom. n. 14. & 15.

491 Secundat conclusio Bart. est: Hujusmodi statuto re-

nuntiari non potest. Moverit Bart. quia hec præscrip-

tio est inducta in odium creditoris non poterit, vnde

ei debitor renuntiare non potest. Ut simile est in

Macedoniano: Nam cum sit non tantum introdu-

cetum in favorem filiorum famil. sed etiam in odium

credentium illis pecunias, non potest illud renuntiari

per filios, ut tener gl. 1. l. tameris ff. ad Mace. quam se-

quitur Bart. in l. pen. n. 3. C. de palt. ad si. distincl. in qua